

K. Kolnik, A. Korže Vovk, M. Otič, J. Senegačnik

GEOGRAFIJA AFRIKE IN NOVEGA SVETA, SAMOSTOJNI DELOVNI ZVEZEK ZA 8. RAZRED REŠITVE VAJ

AFRIKA

Vaja 1

1 Atlas, 2 Zmajevo gorovje, 3 Kilimandžaro, 4 Sahara, 5 Kongovska kotlina, 6 Čadska kotlina, 7 Sredozemsko morje, 8 Rdeče morje, 9 Indijski ocean, 10 Atlantski ocean, 11 Sueški prekop

Vaja 2

Južni del Afrike ima večjo (v) nadmorsko višino in je po obliki ožji (v) od severnega dela celine. Afriška celina je zgrajena iz večinoma mladih (starih) kamnin. Najvišji vrh Afrike leži v pogorju Atlasa (Kilimandžara). Ob povratnikih (ekvatorju) je sonce vse leto opoldne nad glavo blizu zenita. V savanskem (v) podnebju se menjavata deževna in sušna doba. Polpuščava Kalahari leži ob južnem tečajniku (povratniku). Na skrajnem severu celine vlada sredozemsko (v) podnebje.

Vaja 3

PASATI

Vaja 4

Tropska Afrika, Južna Afrika, Severna Afrika, Severna Afrika, Tropska Afrika, Tropska Afrika

Vaja 5

9, 11

Vaja 6

BERBERI

Vaja 7

- a) Na levem bregu je obsežna poseljena in obdelana namakalna ravnica, na desnem bregu skoraj samo puščava.
- b) Zato, ker so namakalne in obdelovalne površine samo v ozkem pasu ob reki, okoli pa je puščava.
- c) S tem je hotel povedati, da Egipta (države z vsemi poljedelskimi površinami in ljudmi) sploh ne bi bilo, če ne bi bilo te reke, ki omogoča življenje.

Vaja 8

Slika levo zgoraj: št. 4, slika desno zgoraj: št. 3.

Slika levo spodaj: št. 2, slika desno spodaj: št. 1.

Vaja 9

3 muha cece, 4 selilno poljedelstvo, 1 plantaže

Vaja 10

- a) savansko podnebje in savansko rastlinstvo
- b) ekvatorialno podnebje in tropski deževni gozd
- c) V Kisanganiju pade več padavin kot v Josu zato, ker leži ob ekvatorju v ekvatorialnem podnebju. Jos leži bolj severno v savanskem podnebju, ki pozna tudi suho dobo.
- č) v Kisanganiju
- d) V Nairobiju ni ekvatorialnega podnebja zaradi večje nadmorske višine, saj se mesto nahaja v Vzhodnoafriškem višavju.
- e) Prek leta so nižje temperature v Nairobiju, ker ima večjo nadmorsko višino kot Jos.
- f) V Kisanganiju sta dve deževni dobi, ker leži ob ekvatorju in ima dvakrat letno zenitno deževje. Jos leži bolj proti severnemu povratniku, kjer se dve deževni dobi združita v eno.

Vaja 11

1, 2, 4, 6

Vaja 12

- a) manj kot v Ljubljani
- č) primernejša je za živinorejo
- d) govedo, koze
- e) otroci
- f) dokaz so drevesa, ki brez vode ne bi mogla uspevati

Vaja 13

- a) Učenec smiselno poveže med seboj dva listka in pride do vrste problemov, ki so navedeni pod točko b.
- b) Problem in vzroki za problem
 - 1 dolgotrajne suše – pomanjkanje padavin
 - 2 širjenje puščave – skrčeno rastlinstvo, pretirana raba vode
 - 3 pomanjkanje hrane – nerazvito kmetijstvo, preveč ljudi, suše
 - 4 erozija prsti – skrčeno rastlinstvo, neustrezna obdelava
 - 5 nalezljive bolezni – nezdravo podnebje, nerazvito zdravstvo
- c) Učenec si izbere enega od problemov in napiše, kako bi se ga po njegovem dalo rešiti.

Vaja 14

MADAGASKAR

AVSTRALIJA IN OCEANIJA

Vaja 15

- a) približno na sredini
- b) razdalja A: 23 300 km, razdalja B: 15 833 km, razlika: 7167 km
- c) V Avstraliji je bila zima, ker leži na nasprotni (južni) polobli.

Vaja 16

- a) evkalipt, b) emu, c) kenguru, č) koala

Vaja 17

1 Veliko razvodno gorovje, 6 reka Murray, 2 puščavski ravniki in osamela hribovja na zahodu celine, 3 Srednjeavstralsko nižavje, 4 Veliki koralni greben, 5 otok Tasmanija, 7 jezero Eyre

Vaja 18

- a) Od leve proti desni si sledijo kraji C, B in A.
- b) Padavine prinašajo jugovzhodni vetrovi, ki trčijo ob Veliko razvodno gorovje. Zato je tam največ padavin. Na drugi strani gorovja in v notranjosti je v zavetrju in stran od morja padavin čedalje manj.

Vaja 19

- a) v kraju C, b) v kraju A, c) v krajih B in C, č) v kraju B, d) kraj B, e) kraj A, f) kraj C

Vaja 20

2, 4 in 5

Vaja 21

- a) Največ obdelovalnih površin je na jugovzhodnih delih Srednjeavstralskega nižavja. Poljedelstvo je razvito zlasti tam, kjer je možno umetno namakanje.
- b) Pašniki zavzemajo več kot polovico avstralskega površja. Na jugovzhodu se na pašnikih pase največ goveda, za bolj sušna območja v notranjosti pa so značilne velike črede ovac, ki dajejo kakovostno volno.
- c) Avstralija precej svojih rud izvažja nepredelanih.
- č) Ena največjih težav te velike države je prometna povezanost.
- d) izvoz: 2 – volna, 3 – pšenica, 4 – meso in mesni izdelki; uvoz: 1 – kava, 5 – poceni industrijski izdelki

Vaja 22

EVKALIPT

Vaja 23

1 Severni otok, 2 Južni otok, 3 Tasmanovo morje, 4 Tihi ocean, 5 Cookov preliv

Vaja 24

- a) Na Novi Zelandiji so pred prihodom Evropejcev živeli Maori.
- b) Otoki Nove Zelandije ležijo na južni polobli, v zmerno toplem pasu.
- c) Toplejše podnebje ima Severni otok. Redkeje je poseljen Južni otok.
- č) Ena pomembnejših gospodarskih panog je živinoreja. Največji del izvoza predstavljajo meso, mlečni izdelki in les.

Vaja 25

Maori – Nova Zelandija, Havajski otoki – Polinezija, Nova Gvineja – Papuanci, Melanezija – Melanezijci

Vaja 26

- a) s črko B
- b) laguna
- c) vulkanskega
- č) (kokosove) palme
- d) kokosovi orehi

Vaja 27

1 Mikronezija, 2 Melanezija, 3 Polinezija, 4 Nova Zelandija
Učenec na nemo karto z rdečo črto vriše ekvator, z modro pa 180. poldnevnik.
Prek Oceanije poteka datumska meja.

AMERIKA

Vaja 28

- a) Učenec z rdečo barvo vriše ekvator ter severni in južni povratnik.
- b) Učenec z modro barvo označi mejo med Angloameriko in Latinsko Ameriko. Z rumeno barvo pobarva Angloameriko, z oranžno Srednjo Ameriko in z rdečo Južno Ameriko.
- c) V prazne okvirje vpiše imena delov Amerike in oceanov: levo zgoraj – Angloamerika oz. Severna Amerika, desno zgoraj – Atlantski ocean, sredina – Srednja Amerika, levo spodaj – Tihi ocean in desno spodaj – Južna Amerika.

Vaja 29

- a) Amerika leži vsa na zahodni polobli. Njeno ozemlje sega na severno in južno poloblo. Angloameriko so poselili večinoma anglosaški narodi. Srednja Amerika je po svojih gospodarskih in kulturnih značilnostih zelo podobna Južni Ameriki. Glavna jezika sta španščina in portugalščina, ki sta se razvila iz latinščine.
- b) Učenec podčrta trditvev zgodnje jutro.

ANGLOAMERIKA

Vaja 30

1 Tihi ocean, 2 Atlantski ocean, 3 Skalno gorovje, 4 Apalači, 5 Velika kotlina, 6 Osrednje nižavje, 7 Priatlantsko nižavje, 9 Misisipi

Vaja 31

1 Labrador, 2 Florida, 3 Grenlandija, 4 Skalno gorovje, 5 Apalači, 6 Velika kotlina, 7 Osrednje nižavje, 8 Priatlantsko nižavje, 9 Kalifornijsko podolje, A Misisipi, B Misuri, C Kolumbija, Č Kolorado, D Mehiški zaliv, E Hudsonov zaliv, F Severno ledeno morje

Vaja 32

- a) v zmerno toplem pasu
- b) Učenec dokonča začetni klimogram tako, da iz preglednice vzame podatke za temperature in padavine po posameznih mesecih.
- c) Temperaturne razlike med poletjem in zimo bi se proti zahodu povečevale, zato bi bila krivulja bolj strma. Proti vzhodu bi se zmanjševale, zato bi bila krivulja bolj položna. Višina padavinskih stolpcev bi se proti zahodu zmanjševala, proti vzhodu pa povečevala.
- č) 45° s. g. š., Torino, Harbin

Vaja 33

MRTVA ČRTA

Vaja 34

Učenec sam izbere barve za rastlinske pasove. Vsak rastlinski pas najprej pobarva v legendi, potem pa še na karti.

Vaja 35: Prebivalstvo Angloamerike

- a) Vikingi naj bi pripluli v Ameriko že v 10. stoletju.
- b) Krištof Kolumb je l. 1492 pristal na otokih Srednje Amerike.
- c) Angloameriko so poselili Angleži in Francozi. Sem so kot suženjsko delovno silo prisilno naseljevali Afričane.
- č) Angleščina je uradni jezik večine prebivalstva Angloamerike.

Vaja 36

območja s številnimi indijanskimi rezervati
območja z velikim deležem priseljencev iz Latinske Amerike
območja z največjim deležem Afroameričanov

Vaja 37

1, 2, 4, 7

Vaja 38

Učenec ustrezno pobarva območja pašne živinoreje in stara industrijska območja na severovzhodu.

1. za zahodni del
2. za severovzhodni del
3. v Hollywoodu

Vaja 39

3, 5, 8

Vaja 40

a) DA

b) NE

Največjo zgoščitev prebivalstva najdemo ob Velikih jezerih in Reki sv. Lovrenca.

c) NE

Na neposeljenem arktičnem severu ima največji pomen letalski promet.

č) DA

d) DA

LATINSKA AMERIKA

Vaja 41

zgodovina in vpliv evropskih kolonizatorjev

Latinska Amerika ima že precej več prebivalcev kot Angloamerika

nekatero gorske planote in obalna območja

Inki, Maji in Azteki

španščina in portugalščina

v mestih živi osem desetih prebivalcev

Vaja 42

MEDMORSKA AMERIKA

Vaja 43

Slika desno zgoraj – 2, slika levo spodaj – 3, slika desno spodaj – 1.

Vaja 44

BELIZE

Vaja 45

4 sladkorni trst, 3 mešanci, 2 tropski viharji

Vaja 46

- a) Učenec na karti Vrste rastlinstva poišče kraje, katerih podnebne značilnosti prikazujejo klimogrami. Iste kraje s črno piko vriše na karto Toplotni pasovi. Na črti pod vsakim klimogramom napiše: Guaymas – subtropski, puščavsko, Havana – tropski, tropski deževni gozd, Iquique – subtropski, puščavsko, Barcelos – tropski, tropski deževni gozd, Punta Arenas – zmerno topli, travniško, Rosario – subtropski, travniško.
- b) Največ padavin ima Barcelos, najmanj pa Iquique.
- c) V kraju z največ padavinami uspeva tropski deževni gozd.
- č) V kraju z najmanj padavinami uspeva puščavsko rastlinstvo.

Vaja 47

- višinski pas: do 1000 m (levo)
- višinski pas: do 3000 m (desno)
- višinski pas: do 2000 m (spodaj)

Vaja 48

- a) z namenom postavitve velikih živinorejskih farm ali velikih nasadov tržnih kulturnih rastlin
- b) feralitne prsti
- c) slabo

Vaja 49

METROPOLA

Vaja 50

- a) Učenec na nemo karto vriše ekvator, severni in južni povratnik, ter nanje napiše njihova imena.
- b) V prazne okvirje na karti vpiše imena dveh oceanov (Tihi ocean, Atlantski ocean), morja (Karibsko morje) in zaliva (Mehiški zaliv).
- c) Izbere si barvne svinčnike in različno pobarva naštete države ali dele Latinske Amerike.
- č) 1 Mehika, 2 Kuba, 3 Panama, 4 Venezuela, 5 Peru, 6 Čile, 7 Argentina
- d) Ekvador, Kolumbija in Brazilija
- e) Bolivija in Paragvaj

POLARNA OBMOČJA

Vaja 51

CELINSKI LED

Vaja 52

ledena gora – sladka voda, ledena plošča – slana voda, Inuiti – iglu, polarni dan – tečajnik

Vaja 53

LEDOLOMILEC

Vaja 54

1, 3, 4, 6

Vaja 55

- a) Učenec z oranžno pobarva območja med Antarktiko in rdečo črto, ki omejuje območje plavajočega ledu v zimskem času.
- b) 1 (Latinska) Amerika, 2 Afrika, 3 Avstralija
- c) levo zgoraj: Atlantski ocean, desno zgoraj: Indijski ocean, levo spodaj: Tihi ocean

SVET KOT CELOTA

Vaja 56

Angloamerika – 4, Avstralija – 7, Latinska Amerika – 3, Azija – 1, Antarktika – 5, Evropa – 6, Afrika – 2

Vaja 57

- a) 250, b) v 1650 letih, c) 1 milijarda, č) 8 milijard

Vaja 58

ANTARKTIKA JE TUDI NAŠ DOM!
VARUJMO MORJE!
KJE BOMO PA JUTRI ŽIVELI?
ROKE PROČ OD ANTARKTIKE!
ČIGAVA JE NARAVA?

Vaja 59

Človek je zanemaril negativne posledice za okolje, ker je pri gospodarskem razvoju gledal predvsem na dobiček.

Pline, ki povzročajo pregrevanje Zemljinega ozračja, imenujemo toplogredni plini.

Tudi države, kjer ni vojaških spopadov, niso varne pred mednarodnim

Današnji svet je bolj prepleten in poenoten zaradi procesa globalizacije.
Svetovno bogastvo se je nakopičilo v rokah ozkega kroga najpremožnejših.